

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVI NR. 45

Vineri,
4
NOIEMBRIE
2016

Corul „Pro Musica”,
la 25 de ani
de cântare românească

(Pagina 3 și 9)

Distincția „Bene Merenti”
pentru profesoara
Florica Santău

(Pagina 5)

Impresii din primele zile
de studenție,
la Oradea și Cluj

(Pagina 7)

Calendar ortodox

- 7 noiembrie, luni, Sf. 33 de Mc. din Melitina; Sf. Cuv. Lazăr din Muntele Galison
- 8 noiembrie, marți, †) **Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor cereștilor puteri**
- 9 noiembrie, miercuri, Sf. Mc. Claudiu, Castor, Sempronian și Nicostrat; Sf. Mc. Onisifor și Porfirie; Sf. Ier. Nectarie din Eghina
- 10 noiembrie, joi, Sf. Ap. Rodion, Olimp, Erast și Sosipatru, Terțiu și Cvart; Sf. Mc. Orest
- 11 noiembrie, vineri, Sf. M. Mc. Mina; Sf. Mc. Victor, Vichentie și Ștefanida; Sf. Cuv. Teodor Studitul
- 12 noiembrie, sâmbătă, †) Sf. Martiri și Mărturisitori Năsăudeni: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu; Sf. Ioan cel Milostiv
- 13 noiembrie, duminică, †) Sf. Ier. Ioan Gură de Aur, Arhiep. Constantinopolului; Sf. Cuv. Mc. Damaschin. Duminica a XXV-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv)

POEZIE

Grigore Vieru

Casa părintească

Ascultați-mă, surori, pe mine,
și voi, frații mei, ce vă sfădiți:
E păcat, nu-i drept și nu e bine
Să vinzi casa care te-a-nălzit.

Bani ne-ar trebui la fiecare,
Toți avem copii și vremea-i grea.
Însă cum să vinzi fereastra oare,
Cea la care maica te-aștepta?!

Casa părintească nu se vinde,
Nu se vinde tot ce este sfânt.
Din atâtea lucruri dragi și sfinte
Ochii mamei încă ne privesc.

O vom da și vor schimba lăcata
și vor pune și ferestre noi.
și trecând pe lângă ea vreodată,
Va privi că la străini la noi.

Casa părintească nu se vinde,
Nu se vinde tot ce este sfânt.
Din atâtea lucruri dragi și sfinte
Ochii mamei încă ne privesc.

Vom pleca și noi cândva din viață
și părinții sus ne-or întreba
Ce mai face casa lor cea dragă,
Cine are grijă azi de ea.

Acest colț de pagină îl vom dedica, pe parcursul întregului an 2016, poeziei românești. Opriti-vă, săptămână de săptămână, pentru câteva momente și bucurați-vă de frumusețea cuvântului românesc!

Pe copertă: Înmânarea distincției „Bene Merenti” la Catedra de română a Universității din Seghedin pentru profesoara Florica Santău (Foto: Eva Șimon)

DPRRP a lansat o nouă sesiune de finanțare după reguli simplificate

Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni, din București, a simplificat procedurile de **acordare a finanțării nerambursabile** pentru programele, proiectele și acțiunile care au ca scop sprijinirea comunităților românești de peste granițe.

Noile reguli vor fi puse în aplicare în cadrul unei noi sesiuni de finanțare care **s-a deschia la 15 octombrie 2016**. Departamentul va primi cererile de finanțare până la termenul de **1 decembrie 2016**.

În această etapă, soluțiile identificate pentru facilitarea accesului la finanțare nerambursabilă vor fi testate în cadrul unei faze pilot de implementare a noilor proceduri. Prin revizuirea procedurilor de preluare și evaluare a propunerilor de proiecte vor fi îndepărtate obstacolele tehnice semnalate permanent de beneficiarii de asistență nerambursabilă.

Departamentul pune la dispoziția solicitanților un Ghid al beneficiarului în care sunt descrise criteriile de eligibilitate, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească aplicanții și pașii de urmat pentru depunerea cu succes a cererii de finanțare.

Un element de noutate îl reprezintă crearea unui Registru al organizațiilor partenere în care acestea se pot înscrie o singură dată și, la nevoie, actualiza informația existentă, fără a mai fi obligate să repete această operațiune cu fiecare cerere de finanțare depusă. În conformitate cu legea, proiectele sunt aprobate pe durata desfășurării lor, fiind eligibile și proiecte multianuale.

Detalii pe pagina de internet a DPRRP: www.dprp.gov.ro.

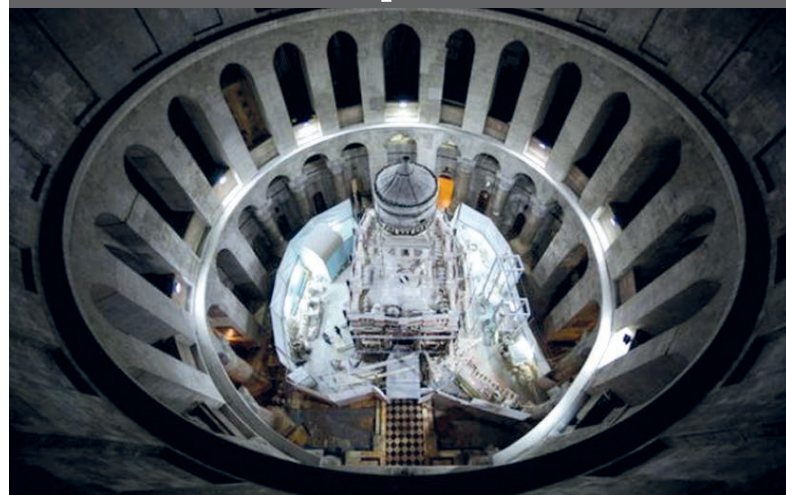
Ziua limbii române la Cenadul Unguresc

Autogovernarea Românească din Cenadul Unguresc în colaborare cu Autogovernarea Românească a județului Ciongrad și cu școala generală din localitate organizează, pe 5 noiembrie, Ziua limbii române. Evenimentul va avea loc la Clubul românilor din Cenad, de la ora 10.00. Evenimentul cuprinde un spectacol de toamnă cu preșcolarii de la grădinița din localitate și un program de dansuri populare cu ansamblul de dansuri al școlii generale. Vor fi proiectate și secvențe din filmulețul făcut în excursia organizată la Orșova și Băile Herculane în primăvara acestui an, la care au participat români din Seghedin și Cenadul Unguresc. Evenimentul se va încheia cu o recepție.

A.B.

Poza săptămânii

Mormântul lui Iisus, din Ierusalim, a fost redeschis zilele trecute, pentru prima dată după mai multe secole, în cadrul unui proiect de restaurare.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Corul „Pro Musica”, la 25 de ani de cântare românească

Corul „Pro Musica” este un cor românesc cu un repertoriu variat, care a încercat de-a lungul timpului să aducă o notă de unicatitate în peisajul muzicii corale românești, fiind considerat și „ambasadorul cultural al românilor din Ungaria”, pentru prezența de fiecare dată la cele mai importante evenimente culturale românești din această țară. Dirijorul arădean, **Gheorghe Flueraș** a înființat Corul „Pro Musica”, punând bazele unui grup solid în urmă cu un sfert de secol. În acest grup, în luna noiembrie a anului 1991 și-au unit inimile, gândurile și glasurile pentru a proslăvi prin cântec neamul românesc mai mulți români din Jula, pedagogi, tineri, pensionari și alți români din oraș.

Timp de aproape 20 de ani, dirijorul corului a fost Gheorghe Flueraș, emeritul director al Filarmonicii de Stat din Arad, un mare artist în sine. În prezent, dirijorul corului este tot arădean, în persoana tânărului **Ștefan Adrian Bugyi**. De la înființare, coriștii se întâlnesc regulat la repetiții în câte două ore o dată pe săptămână. Corul a participat la însemnate concerte în țară și peste hotare, la diferite festivaluri (Grecia, România, Serbia). În orașul Jula, corul a organizat mai mulți ani consecutiv șapte festivaluri de muzică sacră și opt festivaluri de muzică laică. Activitatea coriștilor este motivată de dragostea de a cânta împreună, având cu toții un singur țel, iubirea față de muzică și de a învăța să cânte îngrijit. Vorbim despre cei 20–30 de coriști de la „Pro Musica”, care cântă de dragul artei, pentru a cânta frumosul, astfel trezind sensibilitatea celor ce-i ascultă.

Repertoriul corului este larg, cuprinzând muzică sacră, creații corale bisericești ale compozitorilor români și străini, prelucrări de folclor românesc, muzică clasică românească și universală. Prin piesele cântate, coriștii au transmis pe scene din țară și străinătate mesaje extraordinare și, în primul rând, acea armonie care se creează între voci, între spectator și artist, în starea aceea de bine, de confort dată de sonoritate.

Concert în Biblioteca Orășenească din Jula, în anul 1992

Primul concert

Prima ieșire în public a Corului „Pro Musica” a fost un concert de Crăciun la Catedrala „Sân Nicoară” din Jula despre care revista „Noi” din luna ianuarie a anului 1992 consemnează următoarele: „Corul ne-a oferit clipe de neuitat... Fiindcă ceea ce ne-a oferit a fost o adevărată revelație artistică. Cu glasuri și intonații curate, membrii corului românilor din Jula au prezentat un mănunchi de colinde minunate. Că n-am cântat cu toții, să ne fie cu iertare, dar promitem că pe viitor vom cânta cu ei, pentru că aceasta este una dintre marile noastre păcate: am uitat să cântăm împreună, frumos...”

(Continuare în pag. a 9-a)

Concert de Crăciun la ICR Seghedin, în anul 2015

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a DPRRP.

Editorial

Uneori și presa din România își mai amintește de noi...

Din simplă curiozitate, periodic, dau o căutare pe Google să văd dacă s-a mai scris ceva despre românii din Ungaria și mi-ar fi scăpat. Așa s-a întâmplat și deunăzi, când introducând cele două cuvinte „români” și „Ungaria” am dat de un articol apărut în septembrie a.c., în cotidianul „România liberă”, cu titlul: „Satul românesc din Ungaria”. Pe cât de curios pe atât de suspect mi s-a părut acest titlu. Adică, cum? Un singur sat românesc mai este în Ungaria?

Articolul menționat prezintă sătulețul Bedeu, din Bihorul unguresc. Imaginea alăturată articolului arată sediul primăriei din Bedeu, pe care sunt afișate două drapele: unul cu roșu-alb-verde și altul cu roșu-galben-albastru. „În timp ce în România fiecare afișare a unui drapel maghiar pare să dea frisoane autorităților de la București, în Ungaria există comunități unde ponderea românilor este semnificativă și unde drapelul românesc flutură pe instituțiile publice fără să deranjeze pe nimeni”, stă în introducerea articolului, care până la urmă nu dezbate problema uneori controversată a afișării drapelurilor celor două țări, ci mai degrabă prezintă viața de toate zilele și problemele de conviețuire dintr-un sătuc de lângă granița româno-maghiară.

„Bedeul sau Bedo, în limba maghiară, are străzi largi și case joase, străjuite de pomi înverziți. Nu se deosebește cu nimic de satele răspândite prin pusta din estul Ungariei și vestul României. Localitatea este situată pe drumul de camioane care leagă Debreținul de Vama Borș. Șoseaua este la fel de proastă precum cea care leagă Oradea de Marghita, cu asfalt peticit. Singura diferență majoră față de alte sate maghiare, precum Artandul, este limba vorbită de mulți dintre locuitorii săi. În Bedeu, mai toată lumea vorbește, cât de puțin, limba română. (...)» La noi în sat, toată lumea vorbește și ungurește, și românește. Avem neamuri și de-o parte și de alta a graniței. Când erau comuniștii la putere, ne era mai greu să ținem legătura, dar acum, de când am intrat în Europa, nu mai ai nici o problemă. Bat până aici și televiziunea, și radioul din România», ne-a povestit un bătrân care mătură agale trotuarul din fața curții sale. Bărbatul mai spune că cei care vorbesc prost românește sunt sătenii între două vârste. »Nu era interes să vorbească românește pe vremea comuniștilor. Acum, însă, copiii învață limba română pentru că așa își găsesc mai ușor de lucru», mai adaugă bătrânul în graiul întâlnit în Crișana și cu un puternic accent. (...) Unul dintre localnici îmi spune că românii din Bedeu ar avea o singură dorință neîmplinită legată de conservarea specificului național: să aibă slujbe la biserică și în limba română. În sat, slujește un preot greco-catolic maghiar, care ține de Arhiepiscopia Hajdudorog, cu sediul în Debrețin, care celebrează Liturgia și pentru maghiarii, și pentru românii din Bedeu. Unii săteni români ar dori ca acest preot să învețe și limba română, ori să primească un vicar care să slujească pe limba lor. De fapt, primele nemulțumiri legate de această chestiune datează de mai mult de un secol.”

Nu știm și nici nu este important să aflăm dacă ziaristul de la „România liberă” a venit în Ungaria, la Bedeu, cu lecția învățată de acasă, așa cum din păcate se întâmplă de multe ori, care ar suna cam așa: du-te la românii din Ungaria, adu comparații care să ne convină nouă, celor din România, și în rest să nu te intereseze ce este cu ei! Cert este că între subiectul cu interdicerea sau neinterdicerea drapelului sau ascultarea problemelor și înțelegerea doleanțelor românilor din Bedeu, așa puțini cum sunt ei, de această dată, jurnalistul din România a ales cel din urmă. Bravo lui! Ne dorim să avem în viitor cât mai multe ocazii în care să arătăm și astfel de exemple pozitive, și să nu mai întâlnim idei preconcepționale care mai mult dăunează decât folosesc.

Eva Șimon

Mormântul lui Iisus a fost deschis

În timpul lucrărilor de restaurare efectuate la Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim, un grup de arheologi a descoperit miercuri, 26 octombrie, lespedea (catafalcul) pe care a fost așezat trupul Mântuitorului Iisus Hristos după răstignirea Sa, scrie Basilica.ro. Acest catafalc de piatră calcaroasă nu a mai fost văzut din anul 1555 d. Hr., fiind acoperit cu marmură.

Preafericitul Părinte *Teofil*, Patriarhul Ierusalimului, însoțit de Mitropolitul *Isihie* de Kapitolia-ada, Arhiepiscopul *Aristarh* al Constantinei și alți părinți hagiotași (din comunitatea Sfântului Mormânt), s-au deplasat miercuri la Biserica Învierii pentru a fi martori ai descoperirii, a transmis Patriarhia Ierusalimului într-o precizare a secretariatului Sfântului Sinod.

În ediculul (baldachinul) Sfântului Mormânt, unde se află lespedea pe care a fost așezat trupul lui Hristos, au intrat, de asemenea, *Francesco Patton*, Custodele Țării Sfinte, și reprezentanți ai comunității armenie.

În martie 2016, comunitățile religioase ale Bisericii Sfântului Mormânt au convenit să demareze lucrările de restaurare la baldachinul Sfântului Mormânt. Lucrările sunt preconizate să se încheie în primăvara anului viitor.

Potrivit tradiției creștine, trupul lui Iisus a fost pus într-un pat funerar sculptat în stâncă în urma răstignirii sale de către romani

în anul 30 sau 33. Creștinii cred că Hristos a înviat și că femeile venite să-i ungă trupul la trei zile după înmormântare au spus că au găsit mormântul gol.

Lucrările în curs ar trebui să permită efectuarea unor analize ale materialelor și structurilor, a declarat experții pentru AFP.

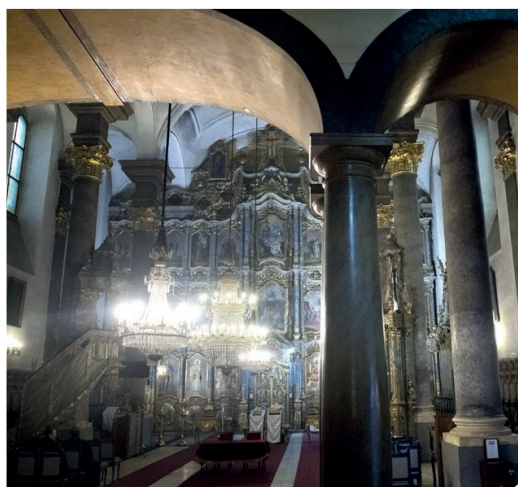
Conform revistei *National Geographic*, care a consacrat un articol lucrărilor de restaurare, deschiderea „patului funerar va oferi cercetătorilor o ocazie fără precedent de a studia suprafața originală a ceea ce este considerat drept locul cel mai sacru al creștinismului”.

Proiectul de restaurare din Biserica Sfântului Mormânt a început în luna mai. În jurul sitului au fost montate schele și panouri de protecție, în timp ce o structură metalică a fost aplicată la intrarea în mormânt pentru a-i proteja pe turiști.

Mormântul este situat într-o structură mică cunoscută sub numele de edicul, care a fost reconstruit în marmură ca urmare a unui incendiu. El este susținut de zeci de ani de o structură metalică, care ține laolaltă blocurile de marmură. Dar acestea se desprind unele de altele sub efectul intemperiilor și al aflului zilnic a mii de pelerini și turiști.

Lucrările sunt finanțate de cele trei principale confesiuni creștine de la Sfântul Mormânt (grecii ortodocși, franciscanii, armenii) precum și prin contribuții publice și private.

Biserica ortodoxă din piața Petőfi din Budapesta își va recăpăta turnul

Guvernul Ungariei acordă 100 milioane de forinți pentru refacerea turnului dinspre sud al bisericii ortodoxe din piața Petőfi din Budapesta. Acordul în această privință a fost semnat într-un cadru festiv pe 24 octombrie de către *Soltész Miklós*, secretar de stat pentru naționalități și culte din cadrul Ministerului Resurselor Umane și Episcopul *Tihon* de Podolsk, vicarul Preasfințitului Patriarh al Moscovei și întregii Rusii, care conduce și Biserica Ortodoxă Maghiară. Turnul dinspre sud al acestei biserici, aflate lângă podul Elisabeta, a fost distrus în cel de-al Doilea Război Mondial.

Biserica cu hramul „Adormirii Maicii Domnului” din Budapesta este una dintre cele mai vechi biserici ortodoxe din Ungaria, fiind construită între 1791–1801, la inițiativa comunității grecești și macedo-române din Pesta. La proiectarea acesteia a participat unul din cei mai importanți arhitecți ai secolului XIX, *Ybl Miklós*. În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, catedrala a avut de suferit în urma operațiunilor militare, unul din turnurile sale fiind distruse. În perioada 2006–2009 au fost efectuate lucrări de restaurare a lăcașului, însă acestea nu au fost finalizate. În anul 2016, eparhia ortodoxă din Ungaria a reușit să convină asupra alocării unor resurse pentru finisarea celei de-a doua jumătate a lucrărilor, informează agenția MTI.

Botez în Catedrala ortodoxă din Jula

În duminica din 30 octombrie, familia *Noemi* și *Mihai Marc* și-au botezat prima fetiță, care la botez a primit numele de *Lena*. Taina Sfântului Botez a fost săvârșită de preotul paroh *Teodor Marc*. Nașii de botez ai fetiței sunt *Andreea* și *Robert Marc*.

Potrivit învățăturii Bisericii ortodoxe, această taină a botezului se săvârșește la 40 de zile după naștere, deci încă din pruncie, aceasta fiind taina fundamentală prin care fiecare credincios devine membru al trupului tainic al lui Hristos.

Distincția „Bene Merenti” pentru profesoara Florica Santău

Catedra de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin, cu sprijinul Autoguvernațiilor Românești Seghedin și județul Csongrád a înființat, în vara acestui an, distincția „Bene Merenti” pentru a fi decernată unui profesor, absolvent al Catedrei, cu activitate didactică și educațională meritorie în învățământul românesc din Ungaria. Acest premiu a fost decernat pentru prima dată în sâmbăta din 29 octombrie, distincția revenindu-i profesoarei *Florica Santău*, fostă directoare a Școlii românești din Chitighaz, actualmente profesoară de română a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula.

În textul de „laudatio”, *prof. dr. Gheorghe Petrușan*, președintele Autoguvernației românești a motivat: „În învățământul preuniversitar de la noi, la ora actuală, Florica Santău dispune de cele mai temeinice cunoștințe profesionale și pedagogice. Profesoara are o experiență educațională de mai bine de trei decenii. După terminarea studiilor de la catedra noastră, Florica Santău a făcut studii pedagogice aprofundate la Universitatea de Politehnică din Budapesta, întregindu-și cunoștințele de română la Catedra de română de la ELTE din Budapesta. Florica Santău e cunoscută și recunoscută și ca autoare de manuale școlare și studii cu privire la învățământul românesc din Ungaria. Acestea sunt argumentele noastre și performanțele doamnei profesoare. Prin acest act, noi dorim să recunoaștem meritele unui profesor excelent, care a învățat mult pentru a fi un bun pedagog”, a subliniat domnul Petrușan.

Prof. dr. Mihaela Bucin, șefa Catedrei de română a spus că acest premiu s-a născut pentru a contrabalansa acel premiu înființat de către ATRU, care de multe ori a fost și este înmănat unor profesori care nici măcar nu stăpânesc bine limba română, sau mulți dintre ei nu au făcut lucruri vizibile pentru această comunitate. „Pot să vă spun cu siguranță că o comunitate românească nu are nici un viitor dacă nu-și păstrează limba română. În alegerea profesoarei Florica Santău pentru acest premiu ne-am consultat cu activitatea ei pe ultimele decenii”, a spus profesoara Bucin, care a evidențiat și numeroasele activități organizatorice și din

viața publică ale profesoarei distinse. Șefa Catedrei de română a subliniat și faptul de unde vine numele acestui premiu: Bene Merenti s-a numit ordinul înființat de regele Carol I acum 140 de ani, desființat în 1940 și reînființat în 1951.

După preluarea diplomei și a medaliei „Bene Merenti”, profesoara Florica Santău a mulțumit cu emoție în glas: „Trăiesc momente nemaipomenite din mai multe puncte de vedere. Timp de 35 de ani, pe care i-am petrecut în domeniul învățământului românesc din Ungaria, nu prea am fost distinsă. Dar nici nu contează. Ochii

sclipitori ai copiilor înseamnă mult mai mult pentru profesori decât orice distincții. Distincția aceasta este importantă pentru mine deoarece o primesc aici, la Catedra de română, într-un loc care în formarea mea ca om și ca profesor a avut un foarte mare rol”, a spus profesoara Santău evocând apoi figurile foștilor ei profesori care au fost modele de urmat în cariera sa.

La eveniment au participat numeroși invitați, ambasadorul *Marius Lazurca* și consulul general *Ioan Fodoreanu*, foști și actuali profesori din Ungaria și România (și chiar o profesoară din Ucraina), reprezentanți ai comunității românești din Seghedin, cu toții creând o atmosferă de sărbătoare în jurul profesoarei distinse.

*

În aceeași zi de 29 octombrie, la Catedra de română din Seghedin s-a ținut și întâlnirea de lucru „Populații românești din Ungaria: terenuri și probleme de reflecție”, în cadrul căreia s-a discutat despre cercetările la comunitatea românească din Ungaria în anul 2006 și reluarea acestora în 2016. În primăvara anului viitor, despre aceste cercetări antropologice va apărea un volum în îngrijirea *prof. dr. Otilia Hedeșan*, prorector al Universității de Vest din Timișoara. Despre întâlnirea de lucru vă vom relata mai pe larg în numărul următor al Foii.

E. Șimon

Prințul și ursul

Trăia odată un prinț care era foarte pasionat de vânătoare. Într-o zi, prințul a plecat în junglă să vâneze. Prințul a stat o zi întreagă fără să prindă nimic. Așa că, dezamăgit și obosit, mergea agale.

Deodată, prințul vede un tigru uriaș cum se îndreaptă spre el. Speriat, a rupt-o la fugă și s-a urcat în primul copac ce i-a ieșit în cale... și găsește aici un urs care stătea pe o creangă a copacului.

Prințul nu știa ce să facă, era de-a dreptul înspăimântat. Vânzând că prințul este atât de speriat, ursul i-a spus să nu se teamă, căci nu îi va face rău.

Prințul l-a crezut pe urs, dar tigrul era în continuare sub copac și aștepta. Prințul, fiind atât de obosit, în cele din urmă a adormit. Ursul a avut grijă de prinț și l-a păzit toată noaptea.

În dimineața următoare, când prințul s-a trezit, tigrul i-a spus că ursul l-a păzit cu un motiv: „Așteaptă să plec și te va înhăța!”, îi spune tigrul prințului.

Prințul l-a crezut atunci pe tigru și a încercat să îl rănească pe urs. Ursul s-a supărat că prințul s-a comportat așa, mai ales că el a avut grijă de el toată noaptea.

Atunci, ursul i-a spus prințului că nu toate animalele sunt rele. Animalele vânează doar atunci când sunt flămânde, în timp ce oamenii vânează de plăcere.

Morala: Toate animalele sunt iubitoare. Niciodată nu îți fac rău, dacă tu te porți frumos cu ele.

Trei greșeli frecvente în limba română

Fiecare dintre noi facem uneori greșeli de exprimare sau de scriere. Atunci când acestea sunt frecvente și făcute din necunoașterea regulilor gramaticale devine o problemă. Care sunt cele mai frecvente greșeli de exprimare și de scriere în limba română pe care fiecare dintre noi ar trebui să le evite?

De departe cea mai frecventă greșeală în limba română este folosirea lui **fi** și **fii**. Acesta se scrie cu doi i doar când este la imperativ, forma afirmativă (Să **fii** la ora stabilită!), dar și atunci când este utilizată forma populară a timpului viitor (O să **fii** prezent!).

În toate celelalte situații în care este întâlnit se scrie cu un sigur i: A **fi** onest e un mare lucru!; Important e să **fi** fost prezent!; Să nu **fi** plecat!; Aș **fi** fost și eu!; Voi **fi** prezent!

Vroiam este o altă greșeală frecvent întâlnită în limba română, însă în realitate acesta formă nu există, prin urmare nu este corect să spunem: Eu vroiam să merg în parc! Forma corectă este **voiam**.

A **plăcea** este un alt verb care ridică probleme, în exprimare. De multe ori este folosită forma greșită: a place. Mi-ar place să merg în parc. Corect este: *Mi-ar plăcea să merg în parc!*

Regula este valabilă și pentru alte verbe de conjugarea a II-a, cum ar fi a tăcea, a părea.

Curiozități din lumea păsărilor

Află o serie de lucruri inedite și descoperă câteva recorduri din fascinantă lume a păsărilor. Care este cea mai mare pasăre care trăiește pe Pământ, care este cea mai rapidă, câte specii există? Descoperă chiar acum!

- În lume trăiesc mai mult de 10.000 de specii diferite de păsări.
- Struțul este cea mai mare pasăre care trăiește pe Pământ.
- Tot struțul este și cea mai rapidă pasăre, viteza maximă la care poate alerga este de 97 kilometri/oră.
- Unele specii de păsări sunt atât de inteligente încât pot să utilizeze anumite instrumente.
- Gâina este cea mai comună specie de păsări din lume.
- Pasărea colibri poate să zboare cu spatele.
- Cel mai bătrân papagal din lume are 104 ani.
- Într-un sigur ou au fost descoperite odată nouă gălbenușuri.
- Curcanii pot face atacuri de inimă și pot muri din această cauză.

„Trolii”, o animație cu multă muzică și efecte speciale

Printre cele mai așteptate filme ale acestei toamne se numără și animația plină de umor, Trolii.

Ești curios de ce au trolii părul atât de colorat? Atunci nu trebuie să ratezi această producție plină de cântece originale, special realizate pentru această animație și o mulțime de efecte speciale.

Celebrele jucării populare inventate de scandinavul Thomas Dam iau cu asalt marile ecrane. Trolii ne invită în lumea lor extraordinară, din care nu lipsesc nici aventurile.

Conduși de exuberanta Poppy și de morocănosul Branch avem ocazia să aflăm cum și-au obținut trolii părul atât de colorat care le-a adus admirația și popularitatea în toate colțurile lumii.

Impresii din primele zile de studenție, la Oradea și Cluj

În fiecare an, România oferă mai multe burse de studiu pentru tinerii etnici români din afara țării, inclusiv pentru cei din Ungaria. Anul acesta au început anul universitar în România 13 tineri. Am rugat câțiva dintre acești studenți de anul I să ne împărtășească experiența lor din primele săptămâni de școală.

Dintre aceștia au răspuns două tinere, studente la Medicină în două centre universitare diferite, la Oradea și Cluj, două tinere

care au fost active și receptive la viața culturală a românilor din Ungaria și până erau în școala generală sau la liceu. Și pentru să sunt la început de drum, le dorim să nu-și piardă entuziasmul și plăcerea de a învăța și a munci neobosit ca să devină în fiecare zi mai buni, să nu se lase doborâți de piedicile avute pe parcursul anilor de studii superioare. Să creadă mereu în sieși și să facă lumea mai bună.

Carina Iuhas:

– Pentru mine această toamnă a fost una cu totul diferită. După absolvirea Liceului „Nicolae Bălcescu” din Iula am optat pentru o bursă de studii în România, la Medicină, și am reușit să primesc o bursă la Facultatea de Medicină și Farmacie din Oradea, la specializarea medicină generală. Emoțiile de la început și curiozitatea de necunoscut au trecut deja din prima săptămână de facultate. M-am împrietenit foarte repede cu colegii de grupă. Oradea a avut un loc special în inima mea încă de când eram mică, deoarece este locul natal al mamei mele. Aici am petrecut alături de prieteni și de rude foarte multe clipe frumoase. Astfel că m-am acomodat foarte repede, deja mă simt aici ca acasă. Locuiesc în căminul centrului universitar, împreună cu alte fete din Micherechi. Orașul este într-o continuă modernizare, de aceea este o atracție pentru mulți studenți străini, care an de an sosesc tot mai mulți la universitățile din Oradea. La deschiderea anului universitar am aflat că sunt veniți aici studenți din 56 de țări diferite. Anul acesta, la specializarea medicină generală suntem 154 de studenți în anul I. Suntem împărțiți în 2 serii și în șase subgrupe.

De când am început au trecut trei săptămâni bune, mai urmează încă șase ani și apoi încă foarte mulți ani de muncă continuă. Prefer să văd totul ca pe o aventură, despre care se spune că doar cei mai buni pot ajunge cu bine la final, așa că voi face tot posibilul să mă aflu printre ei.

Dacă ar fi să rezum totul în câteva cuvinte aș zice că este foarte frumos, dar greu. Însă sunt mulțumită că am colegi drăguți și profesori buni. Sau, cel puțin, aceasta este prima mea impresie. Printre primele impresii cred și faptul că majoritatea colegilor mei au fost elevi foarte buni și toți își doresc să fie studenți buni și o să încerc să fiu și eu ca atare. Despre colegii mei, am numai cuvinte bune de spus. În loc de încheiere mărturisesc că sunt bucuroasă și mândră că învăț în această facultate. De aceea doresc să mulțumesc tuturor celor care m-au sprijinit să ajung aici, părinților, profesorilor mei și, nu în ultimul rând, statului român care oferă burse de studii etnicilor români din Ungaria.

Maria Olteanu:

– În octombrie 2016 mi-am început studiile la Facultatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca. Ca un mediu complet nou, cu cunoscuți puțini a fost greu să mă integrez și să mă obișnuiesc cu noua viață, cum ar fi locația orelor, prima întâlnire cu profesorii, dar acum după o lună simt că mă descurc din ce în ce mai bine. Cursurile sunt foarte interesante, în fiecare zi avem lucrări practice pe care le aștept cu curiozitate și mare interes. Locuiesc în căminul universității, care este relativ aproape de facultate, așa că nu trebuie să călătoresc mult. Cu colegile de cameră ne înțelegem bine, deci și viața la cămin îmi place mult.

Clujul este un oraș frumos de care m-am îndrăgostit deja din primele zile, și în timpul liber încerc să descopăr locuri noi de vizitat. Simt că am luat o decizie bună cu alegerea acestei facultăți și cu această profesie. Din punctul meu de vedere, calitatea de student la această universitate renumită reprezintă una din cele mai mari reușiri profesionale ale oricărui tânăr de aici și implică foarte multă muncă, dorință, ambiție. Sunt plăcut surprinsă să cunosc persoane noi, să am ocazia să cunosc tot mai multe lucruri noi. Deși facultatea de medicină este o facultate grea, sunt de părere că merită efortul.

Simplul fapt că ești student la UMF îți conferă un statut aparte, statutul de viitor medic. Spre acesta aspir de mic copil și o să lupt cât pot de mult pentru a-mi îndeplini promisiunile făcute... Și nu am cuvinte să mulțumesc tuturor pentru încurajările primite și pentru faptul că sunt bursieră a statului român.

A.B.

Săptămâna limbii materne la școala din Micherechi

Școala generală din Micherechi organizează, în perioada 21–25 noiembrie, Săptămâna limbii materne, prin care școala oferă o cunoaștere mai bună a limbii și culturii românești. Elevii vor participa în aceste zile la diferite concursuri, activități și ocupații care vor contribui la îmbogățirea cunoștințelor de limba română.

În ziua de vineri, 25 noiembrie, va avea loc o nouă ediție a concursului

românesc de ortografie „Gheorghe Martin”. Acesta se va organiza pe trei categorii de vârstă, pentru copii de clasele 3–4, 5–6, 7–8. Pentru fiecare categorie sunt așteptați să se prezinte elevi și de la alte școli din comunitate. De preferință la fiecare categorie să se înscrie măcar doi copii din fiecare școală românească bilingvă din Ungaria.

A.B.

Pomenirea morților români din Jula

Clubul pensionarilor români din Jula, care își ține întâlnirile de fiecare dată în ultima vineri din lună, a organizat pe 28 octombrie, la cimitirul din Orașul Mare Românesc din Jula, o ceremonie de pomenire a celor plecați dintre noi. Preotul *Teodor Marc* s-a rugat și i-a pomenit în cadrul unui parastas pe numeroși foști dascăli și profesori, preoți, jurnaliști, activiști culturali, personalități de seamă ale comunității noastre, care au contribuit la păstrarea limbii și identității românești din Ungaria, precum și pe toți românii care își dorm somnul de veci în cele două cimitire ortodoxe din Jula.

Pe 1 noiembrie, și Autogovernarea Românească din Jula a organizat ziua omagierii în cele două cimitire românești și o depunere de coroane la bustul lui George Pomuț.

E.Ș.

Profesor Andrei Selejan (1942–2016)

În ziua de 29 octombrie, la vârsta de 74 de ani, s-a stins din viață *Andrei Selejan*, fostul profesor al școlii românești din Bătania. Timp de peste trei decenii a predat pentru copiii românilor din Bătania trei materii: istoria, limba și literatura română și maghiară. Conducerea școlii ce azi poartă numele lui *Lucian Magdu* își iau rămas bun de la *Andrei Selejan* cu următoarele gânduri: „Elevii l-au iubit, colegii l-au respectat și aveau o deosebită considerație pentru pregătirea sa profesională. A fost un profesor cu suflet generos, în cariera sa de profesor i-a considerat pe elevi parteneri, pe care trebuie călăuziți pe calea care îi duce la cunoașterea să le deschidă lumea. A fost un om și coleg simplu, modest, cu dăruire a servit comunitatea românească din Bătania și a militat pentru păstrarea tradițiilor și a limbii române. Cu stimă îi vom păstra memoria”, scria zilele trecute pe pagina de Facebook a școlii directoarea *Iulia Olteanu*. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Ionuț Groza (1975–2016)

Presa din România este în doliu. În ultima zi a lunii octombrie, s-a stins din viață *Ionuț Groza*, realizator de emisiuni la TVR Timișoara, care ani de zile a realizat și prezentat și emisiunea „Românii de lângă noi”. Era bine cunoscut și apreciat și de către numeroși români din Ungaria și Serbia. *Ionuț Groza* a murit la doar 41 de ani, pierzând lupta cu o boală grea.

A absolvit Universitatea de Vest Timișoara, secția Jurnalism, în 1998. A început să facă radio și televiziune încă din 1993, ca redactor la posturile locale din Deva, iar după un an era deja la Radio Timișoara. Ulterior, *Ionuț* a decis să facă pasul către televiziune. „Am început să lucrez în presă în perioada romantică a jurnalismului românesc, imediat după '90... Radioul a fost prima iubire, dar televiziunea mi-a adus maturizarea profesională”, povestea el. A realizat la TVR Timișoara reportaje, filme documentare și anchete. A prezentat, moderat și produs diverse emisiuni de actualitate, a realizat duplex-uri în Telejurnalele Televiziunii Române, din teren, de la evenimente speciale din țară și din străinătate. Fie-i țărâna ușoară și pomenirea veșnică!

Oameni și istorii cu care ne mândrim

Eugen Mocioni, avocat, politician și deputat român în Dieta ungară, în secolul 19

Mausoleul familiei Mocioni din Foeni

S-a născut la 9 martie 1844, în ramura „de Mocioni” a familiei cu același nume și este fratele lui *Alexandru Mocioni*. Studiile secundare le-a făcut la liceul piariștilor din Budapesta și la cel din Timișoara. A urmat apoi Universitatea de la Viena, apoi pe cea din Gratz, unde a obținut doctoratul în drept. A terminat studiile la vârsta de 24 de ani, apoi s-a antrenat în vâltoarea luptei politice naționale a românilor din Ungaria.

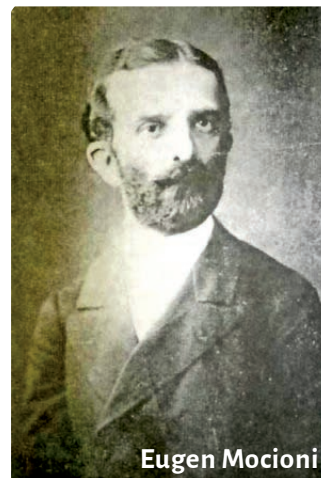
A obținut primul său mandat de deputat în Dieta ungară la vârsta de 25 de ani. Astfel, între 1869–1872, a reprezentat în forul cel mai înalt, cercul electoral Sănnicolau Mare. La următoarele alegeri, cele din 1872, a fost proclamat candidat al românilor în cercurile electorale Sănnicolau Mare și Făget. La Sănnicolau a pierdut alegerile în fața candidatului român, dar pro-guvernamental, *Vincentiu Bogdan*, iar la Făget a pierdut în fața românului *Mihai Beșan*. Ambii săi contracandidați au fost sprijiniți de autorități, care urmăreau să combată pe toate căile „mocionismul”.

După acest eșec se retrage din politica activă și se mulțumește să-l sprijine pe fratele său, mult mai abil și mai temperat, *Alexandru*. Față de fratele său, rațional și prudent, *Eugen* era un spirit mai vioi și mai înflăcărat. Era un intelectual remarcabil: cunoștea germana, franceza, maghiara, engleza și italiana, avea o cultură vastă și era un bun pianist. Se implică totuși în viața publică și este nelipsit de la congresele naționale bisericești, precum și de la Sinodul eparhial din Arad.

În 1882 se căsătorește cu *Theresia Horvath*, cu care va avea două fete și trei băieți, toți crescuți în spirit românesc și ortodox.

Eugen de Mocioni va deceda pe neașteptate, la 26 mai 1901, la Budapesta, unde se afla la un control medical. A fost înmormântat în mausoleul familiei de la Foeni.

Maria Berényi (www.facebook.com/maria.berenyi.9)

Eugen Mocioni

Castelul Mocioni din Căpâlnaș

(Urmare din pag. a 3-a)

Corul „Pro Musica”, la 25 de ani de cântare românească

Primii pași spre consacrare

Au urmat ani în care activitatea corului a început să ia amploare, atât prin dezvoltarea numerică (în primii zece ani corul numărând și până la 50 de membri), cât și prin îmbogățirea repertoriului, atât cu piese de muzică sacră, cât și din cea laică, românească și universală. Au urmat tot mai multe liturghii și concerte atât în Julia, cât și în localitățile din zonă, la început, pentru ca, apoi, să se prezinte în localități mai depărtate. În fiecare an, concertele de colinde au fost prezentate de către „Pro Musica” în localitățile din Ungaria locuite de români (Jula, Seghedin, Cenadul Unguresc, Apateu, Chitighaz, Micherechi) și, în mod special, la Budapesta, la invitația Centrului Cultural Românesc și a Ambasadei României la Budapesta, în mai multe rânduri a fost invitatul Consulatelor Generale ale României la Seghedin și Jula, dar corul a cântat și la Opera Maghiară din Budapesta.

După ce corul a atins nivelul dorit a putut „ieși” pe scenă, a primit diferite invitații la concerte, evenimente, serbări locale, ocazionale, manifestări cum ar fi de exemplu: „Ziua culturală a românilor” organizată la Jula, „Ziua culturii românești”, „Ziua minorității române”, „Ziua naționalităților” la Bichișciaba, „Strângeri de mâini” la Jula, „Zilele muzicale” din Oradea și Arad. În anul 1993, a fost înființată Fundația „Pentru Musica” pentru ca prin aceasta corul să-și poată realiza și administra proiectele de viitor.

Concert la Lugoj

Participarea la festivaluri, turnee și concerte

Primii 10 ani de activitate a Corului „Pro Musica” au fost plini de roade, dar au fost și ani în care iubitorii muzicii beneficiază periodic de răsfățul audierii unor piese corale de înalt nivel muzical, cântece populare românești sau colinde, al căror conținut și linie melodică pătrund în adâncul ființei umane, redând echilibrul și liniștea sufletească deseori agresate de complexitatea existenței cotidiene. Apariția corului în viața comunității a făcut ca pregătirea întâmpinării Nașterii Domnului și Învierii Domnului să fie marcate de încărcătura emoțională a cântărilor și a colindelor. Corul „Pro Musica” s-a integrat atât de armonios în viața culturală a românilor din Ungaria, încât a început să fie nelipsit de la momentele importante în existența comunității. Pe lângă faptul că a ținut foarte multe concerte pe plan local, pe care nu le mai amintim aici, corul a pătruns în primii zece ani în elita ansamblurilor corale, a participat la concursuri internaționale, bucurându-se peste tot de aprecieri și elogii.

Cu ocazia festivalurilor de la Jula organizate de corul „Pro Musica”, cu titlul: „Viva la Musica”, pe lângă participări propriu-zise, corul desfășoară și o activitate de organizare. Începând din anul 1995 se organizează din doi în doi ani festivaluri corale de muzică laică și de muzică sacră. Trebuie constatat că pe parcurs corul s-a dezvoltat calitativ pe plan profesional cu pași repezi. Acest lucru e dovedit atât de modul de interpretare al corului cât și de repertoriul pe care în prezent îl are. Au avut concerte la: Pécs (1994), Lipova (1994), Argos Orestico, Grecia (1995), Argeș (1997), Hódmezővásárhely (1998), Arad și Șiria (1998), Pitești (2000), Oradea (2001), Lugoj (2001, 2008, 2014, 2016), Csongrád (2003), Budapesta (2004), Orăștie (2004), Vârfurile (2005), Baia Mare (2005), Covăsânț (2007, 2008), Seghedin (2013, 2014, 2015), Szentendre (2015), Vârșet, Serbia (2016).

La Gala Naționalităților din Budapesta, după obținerea distincției „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”, în anul 2011

Premii și distincții

Începând cu anul 2003, evoluția corului a urmat o cale ascendentă de afirmare a valorii, chiar dacă participanții de la început se împuținează tot mai evident, în fiecare an făcându-se înlocuiri substanțiale, de regulă cu elevi de la Liceul românesc din Jula. Dar, din punct de vedere al componenței, corul a rămas totuși statornic.

În anul 2003, corul a fost distins cu premiul „Pentru cultura orașului Jula” din partea Primăriei orașului Jula, iar în anul 2006, corul a câștigat Medalia de aur la Festivalul de Colinde de la Orșova (România). A urmat în continuare participarea la competiții naționale și în competiții internaționale, prestigiul câștigat până atunci deschizând calea finanțărilor substanțiale. Cu prilejul Zilei Minorităților care se desfășoară anual la Budapesta în luna decembrie, Institutul Cultural Maghiar din Budapesta oferă la Gala Naționalităților distincțiile „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” – „Pentru Cultura Minorităților din Ungaria”. În anul 2011, comunitatea românească a fost onorată cu conferirea acestei distincții pentru Corul „Pro Musica” din Jula, exact la sărbătoarea a 20 de ani de activitate, premiu care i-a fost înmănat la gală lui Ștefan Oroian, conducătorul Fundației „Pentru Musica”.

Este impresionant ceea ce a făcut, în timp, corul „Pro Musica”, dirijorii Gheorghe Flueraș și Adrian Bugyi, dar și coriștii, care în continuare fac eforturi deosebite pentru a rezista această grupare, ca să nu se stingă glasul românesc al corului julan, fără de care comunitatea ar rămâne într-adevăr mult mai săracă.

*

Membrii Corului „Pro Musica” din Jula vor aniversa, în ziua de 5 noiembrie 2016, 25 de ani de la înființarea formației. Programul va începe la ora 15.00, în Catedrala Episcopală „Sfântul Nicolae” din Jula cu un concert aniversar. La eveniment sunt invitați toți cei care de-a lungul celor două decenii și jumătate au contribuit la activitatea și susținerea coriștilor julani, dar și iubitorii de muzică corală românească.

A.B.

Concert la Bichișciaba

Istoria frumoasă a României, în timbrele românești

La sud de Carpați, între Olt și Dunăre, se întinde Marea Valahie, regiune istorică a României, cunoscută și sub numele de Muntenia, care împreună cu Oltenia formează Țara Românească.

Actul de naștere al provinciei românești este considerat a fi consemnarea victoriei în urma bătăliei de la Posada din anul 1330, când muntenii conduși de domnitorul Basarab I învingeau oastea regelui Ungariei, Carol Robert, scrie Mediafax.

Cele aproape șapte secole de istorie au adunat multe fapte de vitejie și sacrificiu, la care se adaugă frumusețea și bucuria de a trăi în aceste locuri, exprimate și transmise, de la generație la generație, prin construcții arhitecturale și spirituale valoroase, dar și prin oameni de excepție ai zonei. Moștenirea lăsată de ei a depășit barierele timpului, păstrându-și, până astăzi, unicitatea și specificul pentru oricine este dispus să viziteze acest spațiu plin de istorie, cultură și tradiții. Vă invităm așadar să ne însoțiți într-o călătorie înapoi în timp, de unde vom aduce în prezent crâmpoșe din istoria acestei zone, prin cel mai recent proiect filatelic Descoperiți România, Muntenia.

În cele patru timbre de colecție, emisiunea adună la un loc comori istorice și personalități reprezentative ale zonei, fiind disponibilă începând din 14 octombrie 2016, în magazinele Romfilatelia din București, Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara.

Marca poștală cu valoarea nominală de 2,50 lei scoate în evidență, într-o sugestivă asociere, silueta maiestruoasă a Mănăstirii Curtea de Argeș și a ctitorului ei, domnitorul Neagoe Basarab.

Începând cu perioada primului cuplu de rege și regină ai României, Carol I și Elisabeta, și până în prezent, impozanta construcție a mănăstirii veghează criptele familiei regale.

Valoarea nominală de 3,50 lei aparține timbrului care amintește de domnitorul Constantin Brâncoveanu și de stilul brâncovenesc prezent în ornamentele ctitoriilor sale. La inițiativa sa, cei mai buni constructori și decoratori și-au reunit talentele pentru a defini și materializa o artă de notorietate, arta brâncovenească, ansamblu înțelept încheat al mai multor stiluri.

Timbrul cu valoarea nominală de 8 lei reunește într-o compoziție definitorie frumusețea costumului popular al Munteniei, motive decorative ale covoarelor și alesăturilor zonei, alături de decorațiuni în piatră ale edificiilor mănăstirești, prezențe valoroase ale istoriei țării.

Pe marca poștală cu valoarea nominală de 15 lei se regăsește capitala țării, București, într-un ansamblu de imagini reprezentativ pentru spiritualitate și cultură, prin clădirea Ateneului Român, la care se adaugă imaginea statuară a marelui om politic, Ion. I.C. Brătianu.

Ilustrația celor patru timbre este completată de heraldica zonei (stema Munteniei), iar cele două plicuri prima zi ale emisiunii ilustrează un mozaic de imagini, făcând trimitere către detalii arhitecturale specifice Mănăstirii Stavropoleos din București și detalii specifice portului tradițional femeiesc din Muntenia.

Glume

O tânără intră într-un magazin de cosmetice și începe să studieze cu atenție rafturile cu parfumuri.

— Aș putea să vă ajut? întrebă vânzătoarea.

— Aș dori ca bărbatul meu să îmi acorde mai multă atenție. Aveți cumva un parfum care miroase ca un laptop?

Într-un salon de frumusețe:

— Vă rog să-mi faceți manichiura ca a lui Britney Spears, coafura ca a Angelinei Jolie și pedichiura ca la Naomi Campbell.

— Dar fața așa o lăsăm, ca a lui Gerard Depardieu?

Animalele se plimbau cu avionul.

Rața îi dă o palmă ursului și îi spune: — Dă bă o țigară! Ursul execută.

După alte cinci minute:

— Dă și un foc! Ursul îi dă.

După zece minute, faza se repetă. Din spate, vulpea, ca să se dea rotundă, îi dă o palmă ursului, cerând și ea o țigară. Ursul se enervează, le ia pe amândouă și le aruncă pe geam. Rața către vulpe:

— Vulpe, știi să zbori?

— Nu!!!

— Și atunci de ce faci figuri în avion?!

Bulă călătorea cu autobuzul. În spatele lui, o doamnă cu un copil care îl imita pe Bulă. Bulă, supărat, îi zice doamnei:

— Spuneți-i fiului dumneavoastră să nu mă mai imite.

— Pușor, nu mai fă, mama, ca mai-muța!

Un dialog din povestea „Vrăjitorul din Oz”:

— Tu cum poți vorbi dacă nu ai creier? întrebă Dorothy.

— Nu știu, răspunde Omul de Paie, dar nouă, celor care nu avem creier, ne place să vorbim mult.

Pe stradă... un automat de hamburgeri. Apare un polițist, bagă o monedă, iese un hamburger, mai bagă o monedă, mai iese un hamburger, și continuă. Se face lângă el o grămadă mare de hamburgeri, iar el continuă să bage monezi... și hamburgerii să curgă. În spatele lui se formase o coadă imensă, lumea începuse să-și piardă răbdarea:

— Hai domle' ce faci, că murim de foame!

— Eu când câștig nu mă ridic niciodată de la aparat.

Un puști de cinci ani către tatăl lui:

— Tată, să știi că m-am decis: când o să fiu mare vreau să lucrez la Polul Nord. Dar până atunci trebuie să mă antrenezi!

— Bine, puile, dar cum ar trebui eu să te antrenez?

— Cumpărându-mi o înghețată în fiecare zi!

TV

– emisiuni care
merită văzute**TVR 60 – Povestea minorităților
din România**

Sâmbătă, 5 noiembrie, ora 11.00, TVR2

Personaje, locuri, istorii mai puțin cunoscute ale minorităților etnice din România. Polonezii din Maramureș, ucrainenii din Timiș, slovacii din Bihor, germanii din Orșova, italienii din Vâlcea și Timișoara și cehii din Eibenthal vorbesc despre povestea fiecărei etnii în parte și despre toleranța și buna înțelegere cu românii. Televiziunea Română este felicitată și urată, la 60 de ani de la prima emisie, în limba fiecărei minorități. La mulți ani, TVR! Všetko najlepšie k narodeninám, TVR! Buon compleanno, TVR! 3 Дням Народження, TVR!

Felicia înainte de toateSâmbătă, 5 noiembrie, ora 22.00,
TVR Internațional

Ziua de plecare a Feliciei înapoi în Olanda, la băiețelul ei – după vizita anuală făcută părinților din București – este, ca întotdeauna, foarte agitată. Ea începe să-și facă bagajul prea târziu, ciondănelile cu părinții o irită și, cireasa de pe tort, sora ei o anunță că nu va ajunge la timp ca să o ducă la aeroport. În taxiul care își face loc prin aglomerația din București, Felicia și mama ei își dau seama că va fi imposibil să prindă avionul. La aeroport, în febra căutării unui nou bilet, tensiunile acumulate în ani de zile explodează și Felicia își găsește în sfârșit curajul să-și descarce sufletul în fața mamei.

Artista, dolarii și ardelenii

Duminică, 6 noiembrie, ora 14.10, TVR2

Cei trei frați Brad, Traian, Romulus și Ion, își continuă aventurile pe pământ american. Traian Brad, fratele cel mai mare, se îndrăgostește de o actriță și vrea să o ia de nevastă, fără să știe că aceasta face parte dintr-o bandă de hoți care jefuiesc trenurile cu care sunt transportați bani.

*Orele emisiunilor indică ora României

O VOCE ROMÂNEASCĂ– viața și tradițiile românilor
din Ungaria**7 NOIEMBRIE (Adam Bauer)**

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

8 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Evenimente culturale din zona de vest a României / Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.10: EU aleg România – 100 de personalități 16.20: La ceas de taină – Radio România 17.55: Încheiere

9 NOIEMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

10 NOIEMBRIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: O istorie scurtă a românilor povestită celor tineri de către istoricul Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

11 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: EU aleg România – 100 de destinații 16.40: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.20: Sarea în bucate / preluare Radio Antena Satelor 17.55: Încheiere

12 NOIEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.30: Coloana infinitului – emisiune de muzică populară realizată de Gheorghe Verman/Radio București 17.20: Emisiune de muzică ușoară – trupa VH2 17.55: Încheiere

13 NOIEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: În lumea credinței – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: File de calendar 17.15: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

**O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

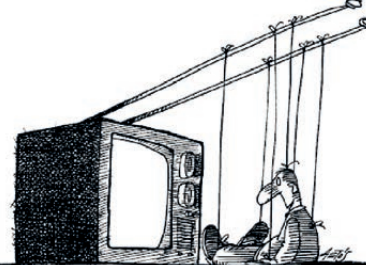
6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNIIdextonline
Dicționare ale limbii române

VIRTUÓZ, *virtuoz*, s. m. Persoană care stăpânește în mod desăvârșit tehnica unui instrument muzical sau, *p. gener.*, tehnica unei arte. [Pr.: -tu-oz] – Din it. **virtuoso**, fr. *virtuose*.

(dextonline.ro)

UMOR**ecranul
nostru**

miercuri, 9 noiembrie, Duna TV, ora 07.55
miercuri, 9 noiembrie, Duna World, ora 15.35

Emisiunea televizată în limba maternă va acorda întreg spațiul ediției din 9 noiembrie unui eveniment organizat la începutul lunii octombrie: Ziua Culturală a Românilor din Ungaria. La manifestarea organizată la Jula, la Centrul Cultural Românesc, și-au dat concursul, în primul rând, soliști și echipe folclorice ale românilor din țară, dar au evoluat și Trupa de teatru amator de pe lângă Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula și corul de copii al școlii românești din Bătania. Realizator: **Tiberiu Boca**

ADRESE UTILE**REPREZENTANȚE****Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)**

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

**Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)**

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Tiberiu Iuhas
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE**Ambasada României**

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă
Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980

Consul general: Ioan Fodoreanu
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181

Consul general:
Florin Trandafir Vasiloni
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE**Institutul Cultural al României
la Budapesta**

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Gabriela Matei
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

**Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin**

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

**Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria**

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

**Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU**

5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: dokkozpont@gmail.com

Fundația Corală Română
„Pentru Musica”

Consulatul General
al României la Giula

vă invită
la concertul jubiliar al corului „Pro Musica” din Giula,
sâmbătă, 5 noiembrie 2016, de la ora 15⁰⁰

în Catedrala Sf. Nicolae din Giula
(Piața Sf. Nicolae nr. 2)

Corul „PRO MUSICA”

S p o n s o r i :

Episcopia
Ortodoxă Română
din Ungaria

**FOAIA
românească**

4 noiembrie
2016

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Butar. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2016: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE-DPRRP (București, România).